

คู่มือกำจัดมูลฝอย โรงพยาบาลโป่งน้ำร้อน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อไม่ให้มีมูลฝอยตกค้าง
2. เพื่อให้มีความเป็นระเบียบ เรียบร้อย สวยงาม
3. เพื่อไม่ให้มูลฝอยติดเชื้อและมูลฝอยอันตรายส่งผลกระทบต่อชุมชน
4. เพื่อลดปัญหามลพิษต่อสิ่งแวดล้อม
5. เพื่อประหยัดงบประมาณในการกำจัดมูลฝอย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จุดปฏิบัติงานทุกจุดในโรงพยาบาลโป่งน้ำร้อน

แนวทางการกำจัดมูลฝอยของโรงพยาบาลโป่งน้ำร้อน

1. การจำแนกประเภทมูลฝอย โรงพยาบาลโป่งน้ำร้อนจำแนกประเภทมูลฝอยเป็นดังนี้

1.1 มูลฝอยในส่วนของหน่วยบริการในโรงพยาบาล แบ่งประเภทดังนี้

1.1.1 มูลฝอยทั่วไป ได้แก่ มูลฝอยที่ไม่มีการปนเปื้อนสิ่งสกปรกหรือสารคัดหลั่งของผู้ป่วย เป็นมูลฝอยที่ได้คัดแยกมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยอันตราย และมูลฝอย RECYCLE ออกไปแล้ว เช่น กระดาษ เศษวัสดุ เหลือใช้ในสำนักงาน, ผ้า, ใยมื้อ, มูลฝอยจากเตียงผู้ป่วย, เศษผัก, เศษอาหาร เป็นต้น

1.1.2 มูลฝอยอันตราย ได้แก่

1.1.2.1 มูลฝอยอันตรายจากครุฑเรือน(ทั้งโรงพยาบาลและบ้านพัก) ได้แก่ แบตเตอรี่แห้ง หลอดฟลูออเรสเซนต์ กระจกสเปรย์หรือกระจกอัดความดันต่างๆ เป็นต้น

1.1.2.2 มูลฝอยอันตรายจากโรงพยาบาล

- ภาชนะบรรจุเคมีในการอบแก๊ส
- ขวดยา, หลอดยาฉีด
- ยาหมดอายุ ได้แก่ วัคซีน ยาทั่วไป ยาปฏิชีวนะ ยาเคมี
- พรอท
- วัสดุอุดฟัน

1.3 มูลฝอยติดเชื้อ แบ่งเป็น 3 ประเภทได้แก่

1.3.1 มูลฝอยติดเชื้อทั่วไป ได้แก่ มูลฝอยที่มีการปนเปื้อนสารคัดหลั่งของผู้ป่วย และสามารถเผาไหม้ได้ เช่น ผ้าก๊อซ, สำลี และวัสดุการแพทย์อื่นๆ, เศษชิ้นเนื้อหรือชิ้นส่วนอวัยวะของผู้ป่วย เป็นต้น

1.3.2 มูลฝอยติดเชื้อที่เป็นสารน้ำ ได้แก่ น้ำจากการคลอด การล้างแผล การผ่าตัด ล้างท้อง การสวน เป็นต้น

1.3.3 มูลฝอยติดเชื้ออันตราย ได้แก่ เข็ม, ใบมีด, แผ่นสไลด์, Lancet, หลอดหรือขวดแก้วจากการเลี้ยงเชื้อ เป็นต้น

1.4 มูลฝอย Recycle แบ่งเป็น 4 ประเภท ได้แก่

- 1.4.1 กระดาษ
- 1.4.2 พลาสติก
- 1.4.3 โลหะ
- 1.4.4 แก้ว

การแยกมูลฝอยและการจัดภาชนะรองรับมูลฝอย

1. มูลฝอยทั่วไปใส่ในภาชนะมิดชิดไม่รั่วซึมที่มีถุงพลาสติกสีดํารองรับด้านใน

1.1 บริเวณในส่วนของการให้บริการที่เป็นงาน/ฝ่าย และบริเวณทางเดินเชื่อมอาคาร จะเป็นถังมูลฝอยชนิดเปิด-ปิด โดยการเหยียบหรือใช้มือผลักก็ได้ตามความเหมาะสม ทำด้วยพลาสติกหรือแอสตัน-เลส และให้หมายรวมถึงมูลฝอยที่จัดเป็นกระโถนของแผนกผู้ป่วยนอก และแผนกผู้ป่วยในด้วย จำนวนถังมูลฝอยในแต่ละหน่วยงานให้จัดตามความเหมาะสม

1.2 บริเวณในส่วนของทางเดินรอบโรงพยาบาลและบ้านพัก จะเป็นถังมูลฝอยพลาสติกขนาดใหญ่ ตั้งไว้ตามทางเดินเป็นระยะ เปิด-ปิดโดยใช้มือ

2. มูลฝอยอันตราย ใส่ในภาชนะมิดชิดไม่รั่วซึมที่มีถุงสี่ชั้น หรือ สี่ชั้น (ไม่รวมถึงสีน้ำเงิน สีเขียว และเหลือง)รองรับด้านใน หน่วยปฏิบัติงานต่างๆ ให้บริหารจัดการแยกมูลฝอยอันตรายของตนเองตามชนิดของมูลฝอยอันตรายที่มี หากมีจำนวนไม่มากอาจไม่จำเป็นต้องมีถังมูลฝอยแยก แต่ถ้ามีมูลฝอยอันตรายเกิดขึ้นให้นำใส่ถุงแล้วนำไปไว้ที่จุดพักมูลฝอยที่โรงพยาบาลจัดไว้ให้

3. มูลฝอยติดเชื้อ ใส่ในภาชนะมิดชิดไม่รั่วซึมที่มีถุงสีแดงรองรับด้านใน

3.1 มูลฝอยติดเชื้อทั่วไป ซึ่งจะเป็นมูลฝอยที่มาจากจุดบริการผู้ป่วยต่างๆ เช่น OPD, ER,OR,LR,LAB.,WARD,ทันตฯ,PCU รวมถึงมูลฝอยในห้องน้ำผู้ป่วยด้วย หน่วยปฏิบัติงานต้องจัดถังมูลฝอยให้มีจำนวนตามความเหมาะสม

การเก็บรวบรวม ให้ใส่ในถุงแดงทึบแสง และมีข้อความสีดำ “มูลฝอยติดเชื้อ” อยู่ภายใต้รูปหัวกะโหลกไขว้ คู่กับตราหรือสัญลักษณ์ที่ใช้ระหว่างประเทศตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาและต้องมีข้อความว่า “ห้ามนำกลับมาใช้อีก” และ “ห้ามเปิด” บรรจุไม่เกินสองในสามส่วนของความจุของถุง แล้วผูกมัดปากถุงด้วยเชือกหรือวัสดุอื่นให้แน่น เก็บรวบรวมภายใน 1 วัน

3.2 มูลฝอยติดเชื้อที่เป็นสารน้ำให้แยกภาชนะต่างหาก เพื่อนำไปเทลงระบบบำบัดน้ำเสียขึ้นส่วนมูลฝอยที่เหลือ ดำเนินการแบบมูลฝอยติดเชื้อ

3.3 มูลฝอยติดเชื้ออันตรายของมีคม แยกใส่ในภาชนะต่างหาก มิดชิด ไม่รั่วซึม แล้วนำไปเก็บที่ห้องเก็บมูลฝอยอันตราย เพื่อรอการส่งบริษัทกำจัด **ต้องบรรจุมูลฝอยติดเชื้อไม่เกินสามในสี่ส่วนของความจุของภาชนะ**

4. มูลฝอย Recycle ใส่ในภาชนะสีต่างๆ ดังนี้

- กระดาษ ใส่ถังมูลฝอยสีเหลือง
- พลาสติก ใส่ถังมูลฝอยสีเขียว
- โลหะ ใส่ถังมูลฝอยสี แดง
- แก้ว ใส่ถังมูลฝอยสีน้ำเงิน

4.1 หน่วยปฏิบัติงานต่างๆ ให้บริหารจัดการแยกมูลฝอยRECYCLE ทั้ง 4 ประเภท อาจไม่จำเป็นต้องมีถังมูลฝอยแยกไว้ แต่เมื่อมีมูลฝอยให้นำไปเก็บที่ห้องพักมูลฝอย RECYCLE ที่จัดไว้ให้

4.2 บริเวณทางเดินทางเชื่อมอาคาร จัดเป็นถังมูลฝอยแยกสีไว้สาธิตให้ผู้รับบริการ จำนวน 1 จุด

4.3 บริเวณบ้านพักเจ้าหน้าที่ จัดถังมูลฝอย RECYCLE ไว้ ตามจุดต่างๆ สำหรับผู้ที่พักอยู่ในโรงพยาบาลนำมาทิ้ง

ลักษณะของถังมูลฝอยที่ถูกต้อง

- 1.คงทน ไม่รั่วซึม
- 2.มีฝาปิด
- 3.มีขาตั้งสูงจากพื้น

การบริหารจัดการและการดำเนินงาน

ระดับโรงพยาบาล

1. ประกาศเป็นนโยบายเรื่องการจัดมูลฝอยของโรงพยาบาล
2. สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานต่างๆ เช่น ถังมูลฝอย วัสดุที่จำเป็น หรือ ค่าบริหารจัดการอื่นๆ เป็นต้น

ระดับจุดปฏิบัติงาน/งาน/ฝ่าย

1. จัดหาภาชนะรองรับมูลฝอย ทั้งจุดปฏิบัติงานบริการผู้ป่วย และไม่ได้บริการผู้ป่วย ให้จัดถังมูลฝอยสำนักงาน มูลฝอยติดเชื้อ และมูลฝอยอันตราย สำหรับมูลฝอย RECYCLE ให้จุดปฏิบัติงานคัดแยกแล้วนำไปไว้ที่พักมูลฝอย

บทบาทหน้าที่

พนักงานประจำตึก มีหน้าที่ในการดูแลการจัดเก็บมูลฝอย โดยให้ดำเนินการดังนี้

1. เบิกถุงมูลฝอย เชือกมัดมูลฝอย ที่มีสีตามประเภทของมูลฝอย
2. เขียนชื่อหน่วยงานที่เป็นเจ้าของถังมูลฝอยที่ถุงมูลฝอยติดเชื้อ
3. เป็นผู้เก็บมูลฝอยทั่วไป ไปไว้ในภาชนะรวม เพื่อรอพนักงานขนมูลฝอย
 - มูลฝอยจากตึกผู้ป่วยนอกทั้งหมด จากหน่วยงานที่ตั้งอยู่ที่อาคารโรงพยาบาลหลังเก่า PCU /ทันตะ และจากคลินิกพิเศษ นำมาไว้ที่จุดรวม Cover way ข้างที่ซีกล่างไม่มีขอบ **โดยรถเก็บมูลฝอยของเดิมที่เคยใช้**
 - มูลฝอยจาก LR/OR นำไปทางหนีไฟ นำไปรวมที่ถังพักที่จุดรวม Cover way ข้างที่ซีกล่างไม่มีขอบ **โดยรถเก็บมูลฝอยของเดิม**
 - มูลฝอยจากตึกผู้ป่วยในหญิง นำไปรวมที่ถังพักมูลฝอยท้ายตึก **โดยรถเก็บมูลฝอยของเดิม**
 - มูลฝอยจากตึกผู้ป่วยในชาย นำไปรวมที่ถังพักมูลฝอยท้ายตึก **โดยรถเก็บมูลฝอยของเดิม**
 - มูลฝอยจากโครงคร่าว หน่วยจ่ายกลาง, ซักฟอก พนักงาน นำมูลฝอยไปทิ้งที่ ที่พักมูลฝอยทั่วไป ด้านหลังอาคารทำการ **พนักงานประจำตึกเอาไปไว้ที่พักเองเลย**
 - ทันตะชั่วคราว นำมูลฝอยไปทิ้งที่ ที่พักมูลฝอยทั่วไปด้านท้ายตึกผู้ป่วย 2 **พนักงานประจำตึกเอาไปไว้ที่พักเองเลย**
4. เป็นผู้นำถุงมูลฝอยไปใส่ในถังมูลฝอย ทั้งมูลฝอยทั่วไป มูลฝอยติดเชื้อ
5. รวบรวมมูลฝอยอันตราย ไปไว้ที่จุดพักมูลฝอยอันตราย
6. รวบรวมสารน้ำจากการคลอด, ผ่าตัด, การสวน, ล้างท้อง, ล้างแผล เทลงระบบบำบัดน้ำเสีย ในจุดที่จัดทำไว้ให้ได้แก่
 - ห้องผ่าตัด, ห้องคลอด เทลงชักโครกที่จัดไว้บริเวณห้องคลอด
 - แผนกผู้ป่วยนอก, ห้องฉุกเฉิน เทลง MANHOLE หลังห้องยา
 - ตึกผู้ป่วยใน 1 เทลง MANHOLE ท้ายตึก
 - ตึกผู้ป่วยใน 2 เทลง MANHOLE หน้าตึก
7. นำรถไปทิ้งที่สถานที่กำจัดรถ
8. ดูแลถังมูลฝอย ล้าง และเป็นผู้เปลี่ยนถุงมูลฝอยใบใหม่

พนักงานจัดเก็บมูลฝอยภายในหน่วยบริการโรงพยาบาล(ลูกจ้างที่จ้างมาเพื่อการนี้โดยเฉพาะ) มีหน้าที่

- 2.1 จัดเก็บถุงมูลฝอยทั่วไปที่พนักงานประจำตึกนำมารวมไว้ที่ถังมูลฝอยพัก ไปยังสถานที่พักมูลฝอยทั่วไป
- 2.2 รวบรวมและจัดเก็บมูลฝอยติดเชื้อจากทุกจุด ไปยังสถานที่พักมูลฝอยติดเชื้อ

2.3 ทำความสะอาดรถเข็นมูลฝอย

3. พนักงานจัดเก็บมูลฝอยภายนอกหน่วยบริการ คือถึงมูลฝอยทั่วไปที่ตั้งอยู่บริเวณรอบโรงพยาบาล มีหน้าที่

- 3.1 จัดเก็บถึงมูลฝอยจากซุ้มที่วางมูลฝอยทั่วไป ไปไว้ที่ ที่พักมูลฝอยทั่วไป เพื่อรอเทศบาลมารับไปกำจัด
4. ผู้ปฏิบัติงานทุกคน มีหน้าที่แยกทิ้งมูลฝอยอย่างถูกต้อง
5. หัวหน้างาน/หัวหน้าฝ่าย มีหน้าที่ดูแล ควบคุมกำกับ ประเมิน ให้ทุกคนปฏิบัติอย่างถูกต้อง

เส้นทางการเคลื่อนย้ายมูลฝอย

1. มูลฝอยจากตึกผู้ป่วยนอก อาคาร PCU และทันตกรรม เคลื่อนย้ายไปตามเส้นทาง ผ่านหน้าตึกผู้ป่วยในหญิง/ชาย ไปที่ที่พักมูลฝอยจตุรรม Cover way ข้างที่ซีกล่างไม้มีอบ
2. ตึกผู้ป่วยในหญิง เคลื่อนย้ายมูลฝอยจากด้านหน้าตึก ไปทางทางออกท้ายตึก ไปที่พักมูลฝอย
2. มูลฝอยจากตึกผู้ป่วยในชาย เคลื่อนย้ายจากด้านหน้าตึก ไปทางทางออกท้ายตึก ไปที่พักมูลฝอย
3. มูลฝอยจากโรงครัว ซักฟอก หน่วยจ่ายกลาง เคลื่อนย้ายไปตามทางออกที่ด้านหน้าห้องประชุม 2 ไปที่ที่พักมูลฝอย

ระยะเวลาการเก็บมูลฝอย

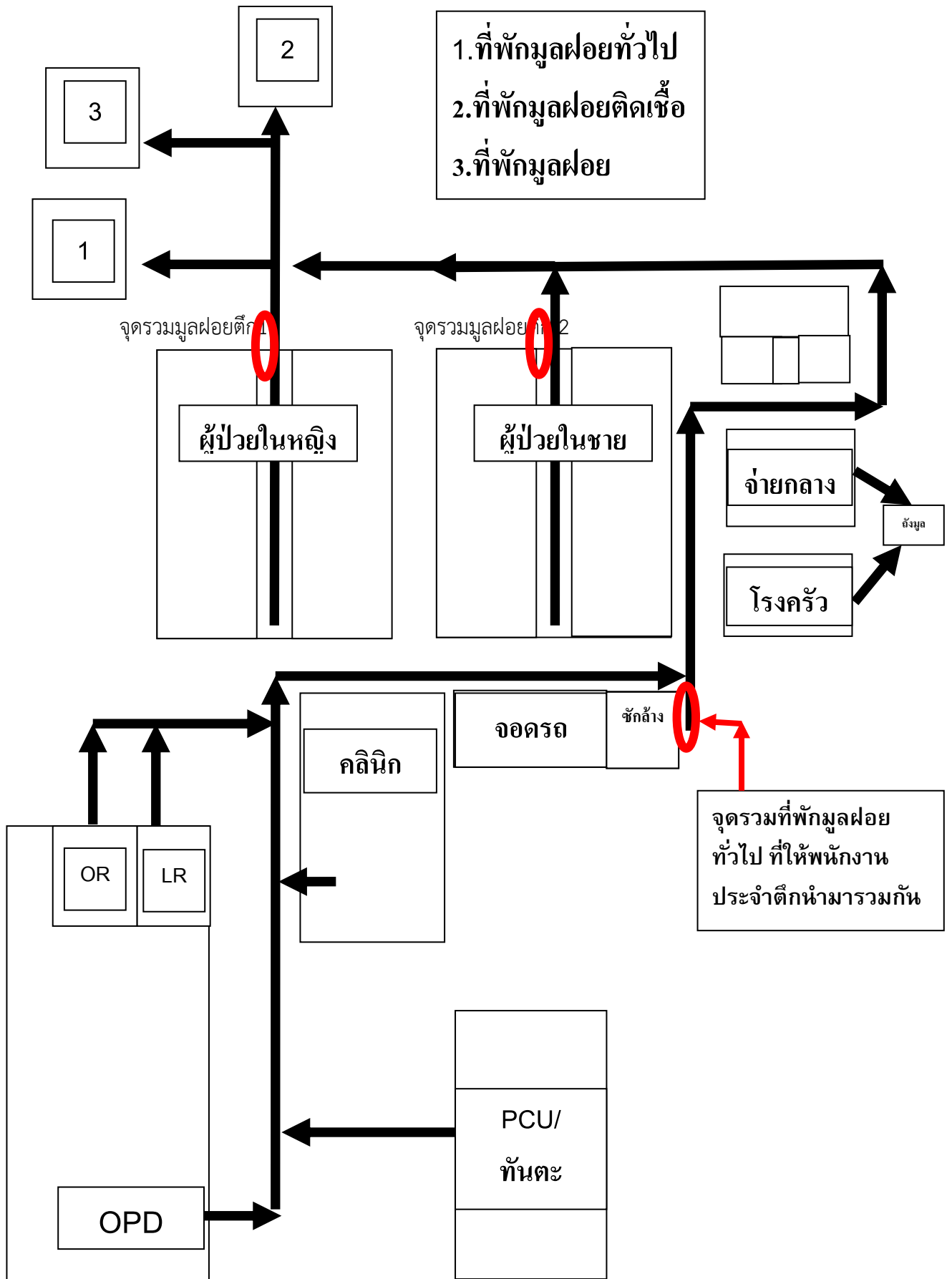
1. มูลฝอยจากจุดบริการภายในโรงพยาบาล เก็บวันละ 2 ครั้ง โดยไม่ให้ตรงกับเวลาของการให้อาหารผู้ป่วย และการส่งอุปกรณ์นี้

เช้า เวลา 08.30 น.

บ่าย เวลา 14.00 น.

2. มูลฝอยภายนอกจุดบริการ เก็บวันละ 1 ครั้ง ตั้งแต่เวลา 14.00 น. เพื่อรอให้เทศบาลมาเก็บตอนเช้าวันรุ่งขึ้น

แผนผังเส้นทางการเคลื่อนย้ายมูลฝอย

การแบ่งประเภท ชนิด และวิธีการกำจัดมูลฝอยอันตราย ของโรงพยาบาลโป่งน้ำร้อน

ประเภทมูลฝอยอันตราย	ชนิดของมูลฝอยอันตราย	แหล่งกำเนิด	วิธีการกำจัด
1.มูลฝอยอันตรายจากครัวเรือน	1.1 แบตเตอรี่แห้ง 1.2 หลอดฟลูออเรสเซนต์ 1.3 กระป๋องสเปรย์หรือกระป๋องอัดความดันต่างๆ	- บ้านพัก	- เก็บในหลุมซีเมนต์ไม่รั่วซึม มีฝาปิดมิดชิด
2.มูลฝอยอันตรายจากโรงพยาบาล	2.1 แบตเตอรี่แห้ง	สำนักงานในโรงพยาบาล	- เก็บในหลุมซีเมนต์ไม่รั่วซึม มีฝาปิดมิดชิด
	2.2 หลอดฟลูออเรสเซนต์		
	2.3 กระป๋องเคมีอบแก๊ส สเปรย์หรือกระป๋องอัดความดันต่างๆ		
	2.4 เครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์ที่มีปรอท - ปรอทวัดไข้ - Sphygmomanometer	-กลุ่มงานการพยาบาล -กลุ่มงานการพยาบาล	- เก็บในหลุมซีเมนต์ไม่รั่วซึม มีฝาปิดมิดชิด
	- วัสดุอุดฟันมีสารปรอท (Amalgams)	-ฝ่ายทันตะ	- จำหน่ายบริษัทรับซื้อ
	2.5 ขวดยา,หลอดยาฉีด	- ฝ่ายเภสัชฯ	- ส่งบริษัทกำจัด
	2.6 ยาหมดอายุ - วัคซีน - ยาทั่วไป - ยาปฏิชีวนะ	-PCU,ER,ฝ่ายเภสัชฯ -ฝ่ายเภสัชฯ -ฝ่ายเภสัชฯ	- ส่งบริษัทกำจัด - เก็บรวบรวมที่ฝ่ายเภสัชฯ เพื่อคืนบริษัทหรือรวบรวมไว้รอบริษัทรับไปกำจัด
	2.7 มูลฝอยยาเคมีบำบัด(รพศ.ส่งมากับผู้ป่วย)	-ฝ่ายเภสัชฯ	- ส่งกลับ รพศ.

ภาชนะรองรับมูลฝอยภายในโรงพยาบาล

มูลฝอยทั่วไป

มูลฝอยติดเชื้อ

มูลฝอยติดเชื้อของมี

ลักษณะถุงมูลฝอยติดเชื้อ

การแต่งกายผู้จัดเก็บมูลฝอย

